

Samgöngustofa

Ferðamáti elstu grunnskólabarna
Október 2020

Efnisyfirlit

Bls.

3 **Framkvæmdalýsing**

4 Sp. 1 Hvernig ferðast barnið að jafnaði í skólann?

6 Sp. 2 Hversu oft notar barnið rafmagnshlaupahjól?

8 Sp. 3 Hversu oft notar barnið hjálm á rafmagnshlaupahjól?

10 Sp. 4 Hversu oft notar barnið létt bifhjól (vespu)?

12 Sp. 5 Hversu oft notar barnið hjálm á léttu bifhjól (vespu)?

13 Sp. 6 Hversu oft notar barnið hjálm á reiðhjól?

15 Sp. 7 Hversu vel eða illa þekkir þú þær reglur sem gilda um notkun þeirra rafknúnu farartækja sem barnið notar?

18 Sp. 8 En hversu vel eða illa telur þú að barnið þekki þær reglur sem gilda um notkun þeirra rafknúnu farartækja sem barnið notar?

21 Sp. 9 Hvert er kyn barnsins?

22 **Leiðbeiningar um túlkun niðurstaðna**

Framkvæmdalýsing

Lýsing á rannsókn

Unnið fyrir	Samgöngustofu
Markmið	Að skoða ferðamáta og öryggishegðun elstu grunnskólabarna á Íslandi
Framkvæmdatími	9. - 27. október 2020
Aðferð	Netkönnun
Úrtak	1486 foreldrar barna í 6.-10. bekk grunnskóla (11-15 ára) á öllu landinu, 18 ára og eldri, handahófsvaldir úr þjóðskrá
Verknúmer	4031364

Stærð úrtaks og svörun

Úrtak	1486
Svara ekki	672
Fjöldi svarenda	814
Þátttökuhlutfall	54,8%

Reykjavík, 30. október 2020

Bestu þakkir fyrir gott samstarf,

Matthías Þorvaldsson
Berglind Aradóttir

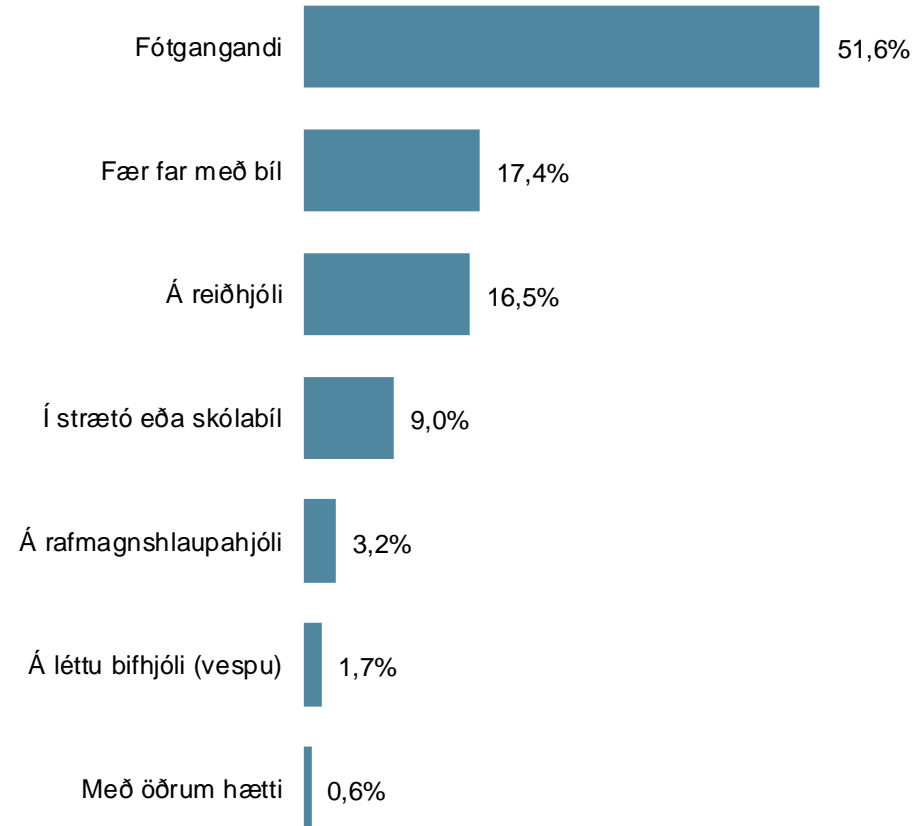
Skýrsla þessi og innihald hennar er eingöngu til innanhússnota hjá því fyrirtæki, stofnun eða einstaklingi sem hana keypti. Öll opinber birting eða dreifing er óheimil án skriflegs leyfis Gallup. Starfsemi Gallup er með ISO 9001 gæðavottun. Auk þess er Gallup aðili að ESOMAR. Allur réttur áskilinn: © Gallup.

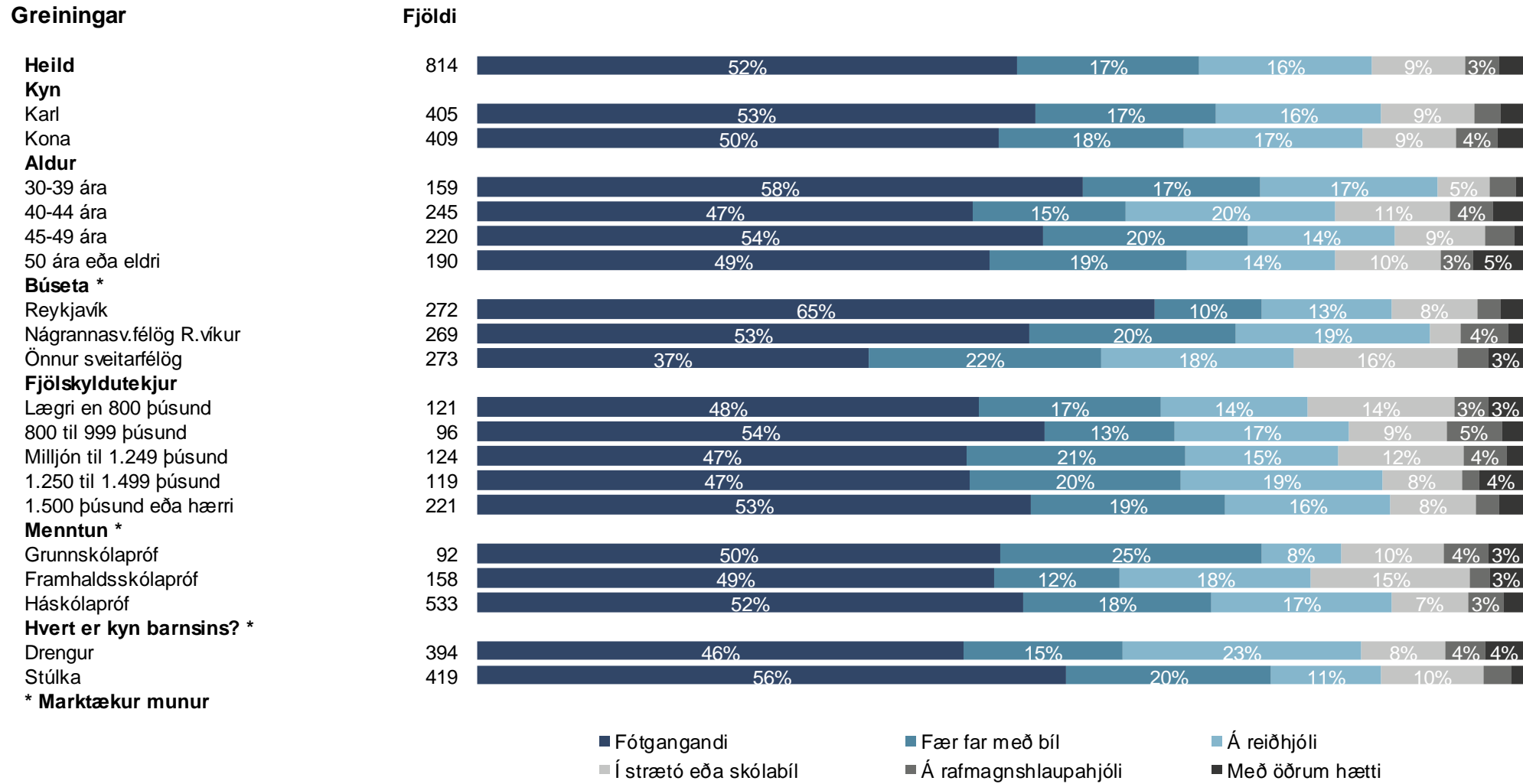
ESOMAR
|member

Sp. 1. Hvernig ferðast barnið að jafnaði í skólann?

	Fjöldi	%	+/-
Fótgangandi	420	51,6	3,4
Fær far með bíl	142	17,4	2,6
Á reiðhjólí	134	16,5	2,5
Í strætó eða skólabíl	73	9,0	2,0
Á rafmagnshlaupahjólí	26	3,2	1,2
Á léttu bifhjólí (vespu)	14	1,7	0,9
Með öðrum hætti	5	0,6	0,5
Fjöldi svarenda	814	100,0	

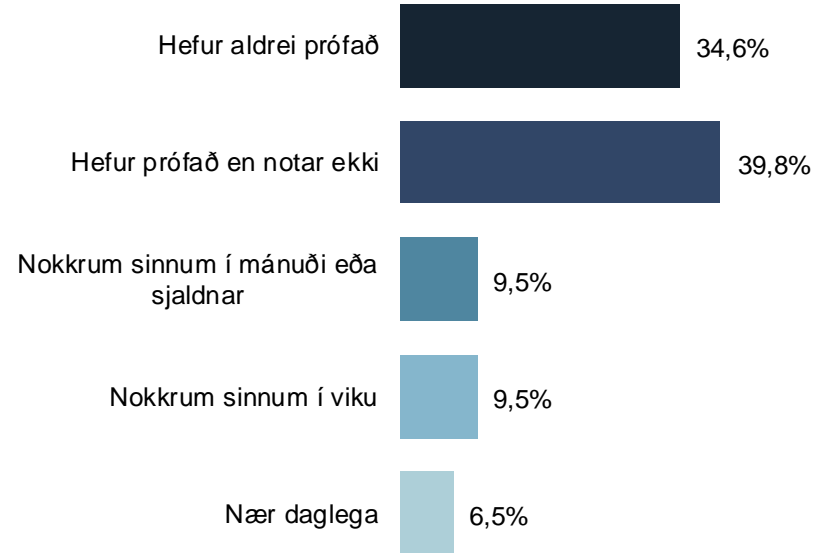
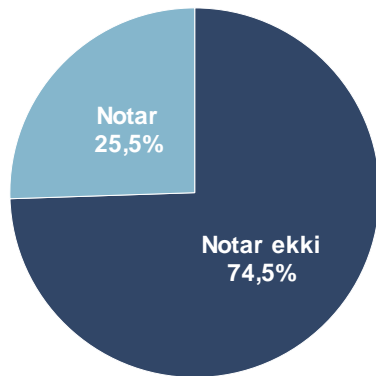
Sp. 1. Hvernig ferðast barnið að jafnaði í skólann?

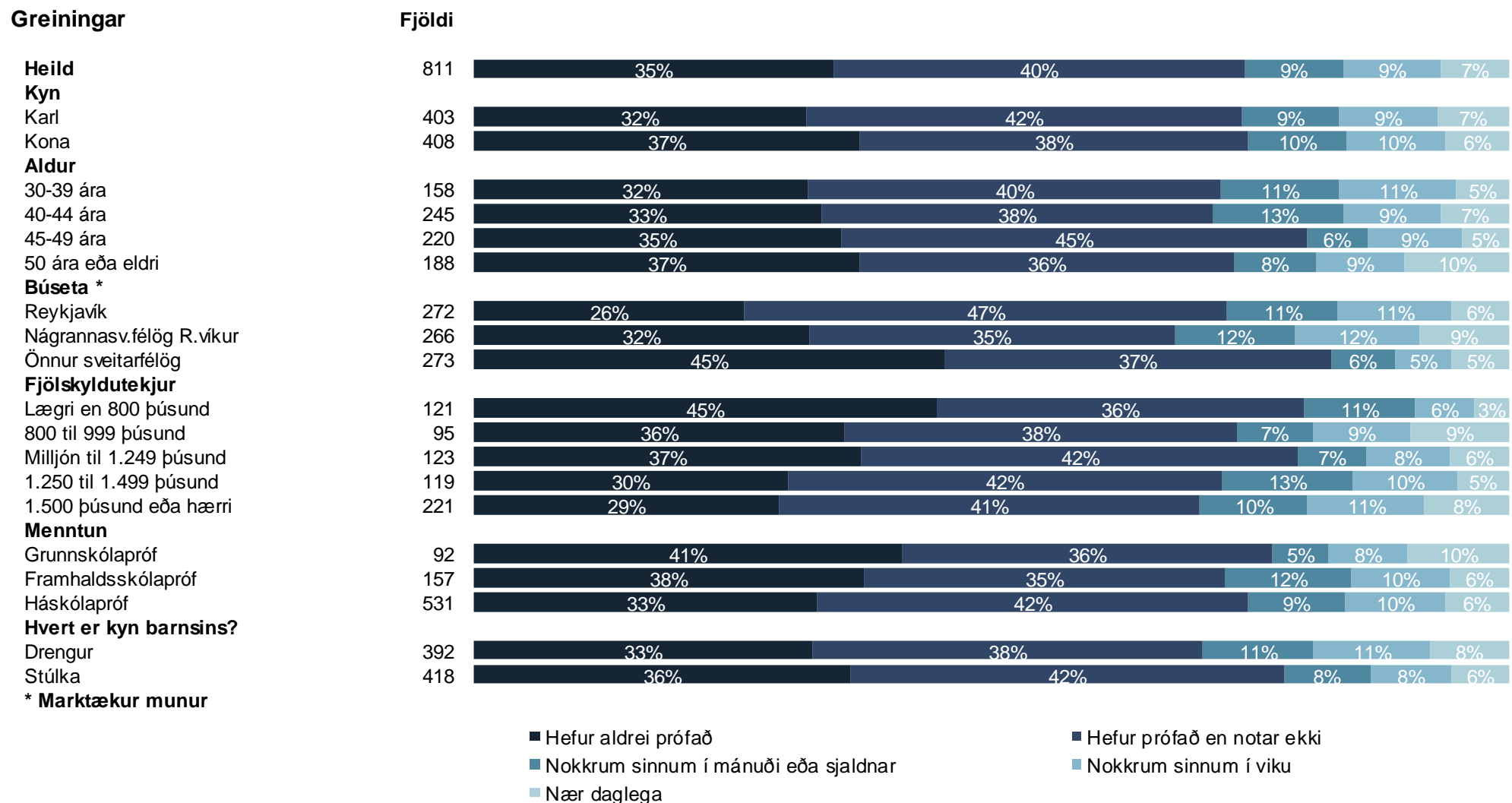
* Marktækur munur

Sp. 2. Hversu oft notar barnið rafmagnshlaupahjól?

	Fjöldi	%	+/-
Hefur aldrei prófað	281	34,6	3,3
Hefur prófað en notar ekki	323	39,8	3,4
Nokkrum sinnum í mánuði eða sjaldnar	77	9,5	2,0
Nokkrum sinnum í viku	77	9,5	2,0
Nær daglega	53	6,5	1,7
Fjöldi svara	811	100,0	
Tóku afstöðu	811	99,6	
Tóku ekki afstöðu	3	0,4	
Fjöldi svarenda	814	100,0	

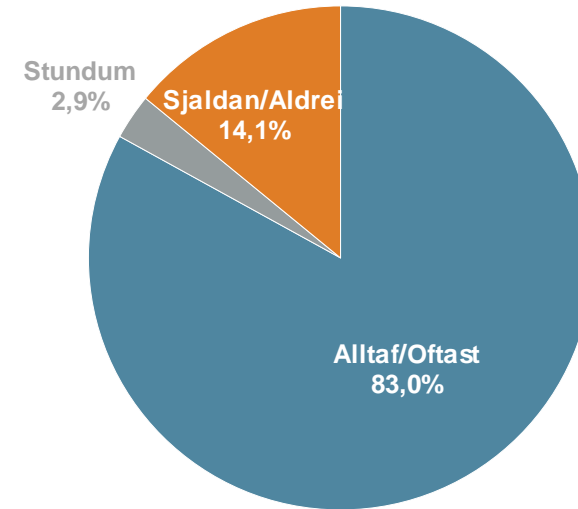
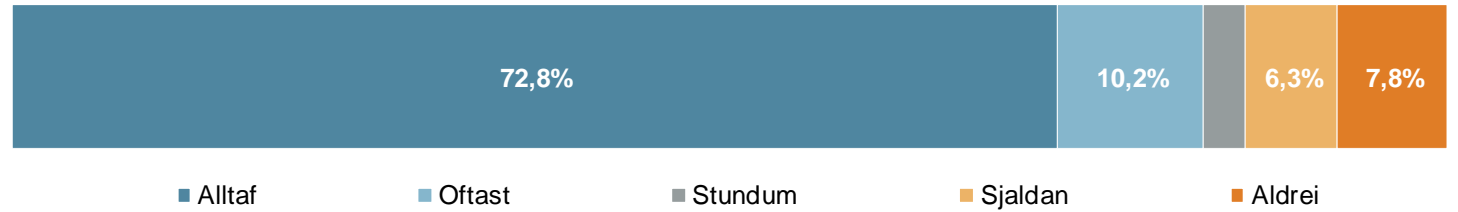
Sp. 2. Hversu oft notar barnið rafmagnshlaupahjól?

Sp. 3. Hversu oft notar barnið hjálm á rafmagnshlaupahjólí?

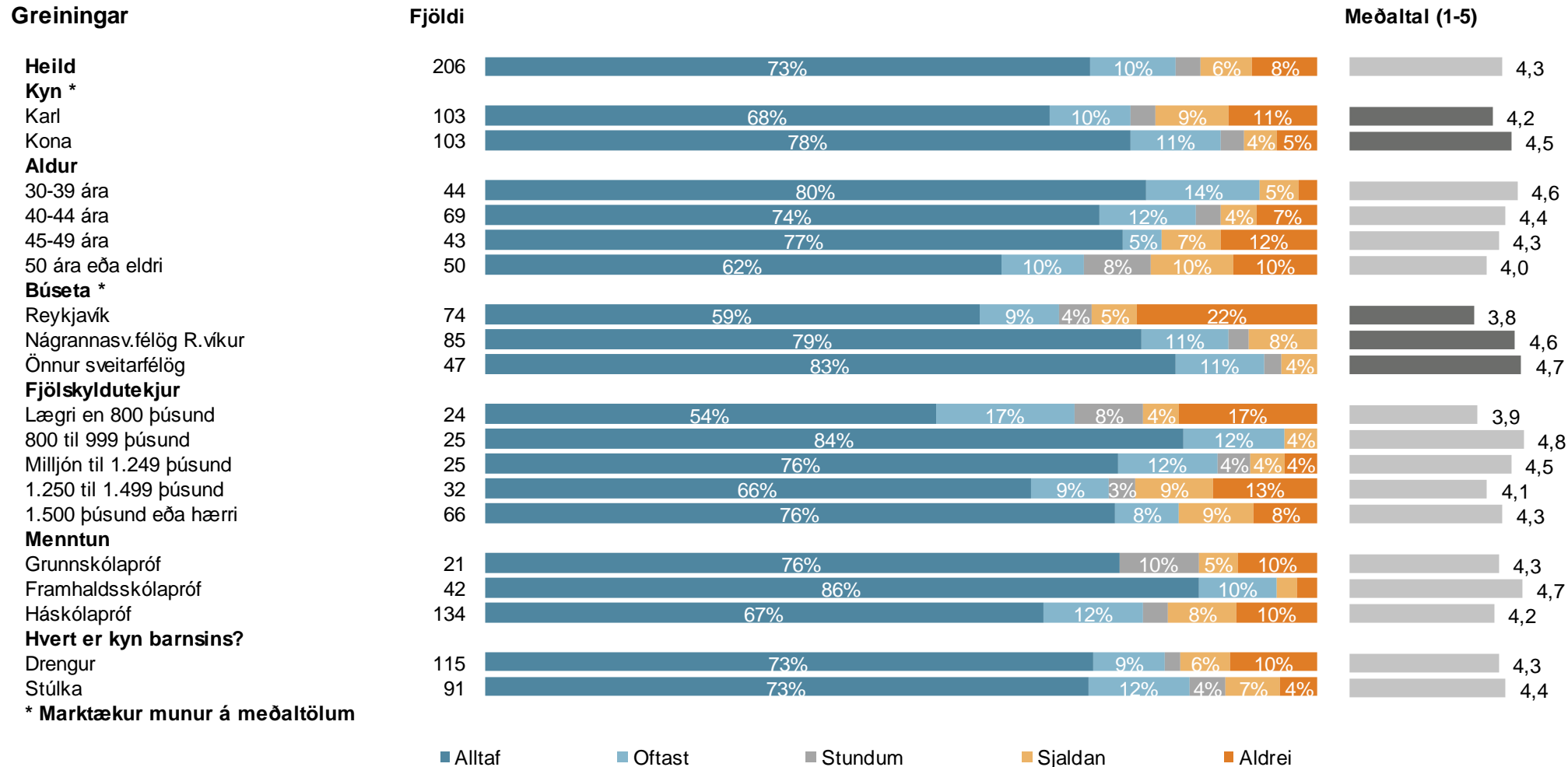
	Fjöldi	%	+/-
Alltaf (5)	150	72,8	6,1
Oftast (4)	21	10,2	4,1
Stundum (3)	6	2,9	2,3
Sjaldan (2)	13	6,3	3,3
Aldrei (1)	16	7,8	3,7
Alltaf/Oftast	171	83,0	5,1
Stundum	6	2,9	2,3
Sjaldan/Aldrei	29	14,1	4,7
Fjöldi svara	206	100,0	
Tóku afstöðu	206	99,5	
Tók ekki afstöðu	1	0,5	
Fjöldi aðspurðra	207	100,0	
Spurðir	207	25,4	
Ekki spurðir	607	74,6	
Fjöldi svarenda	814	100,0	
Meðaltal (1-5)	4,3		
Víkmörk ±	0,2		

Þeir sem segja að barnið noti rafmagnshlaupahjól (sp. 2) voru spurðir þessarar spurningar.

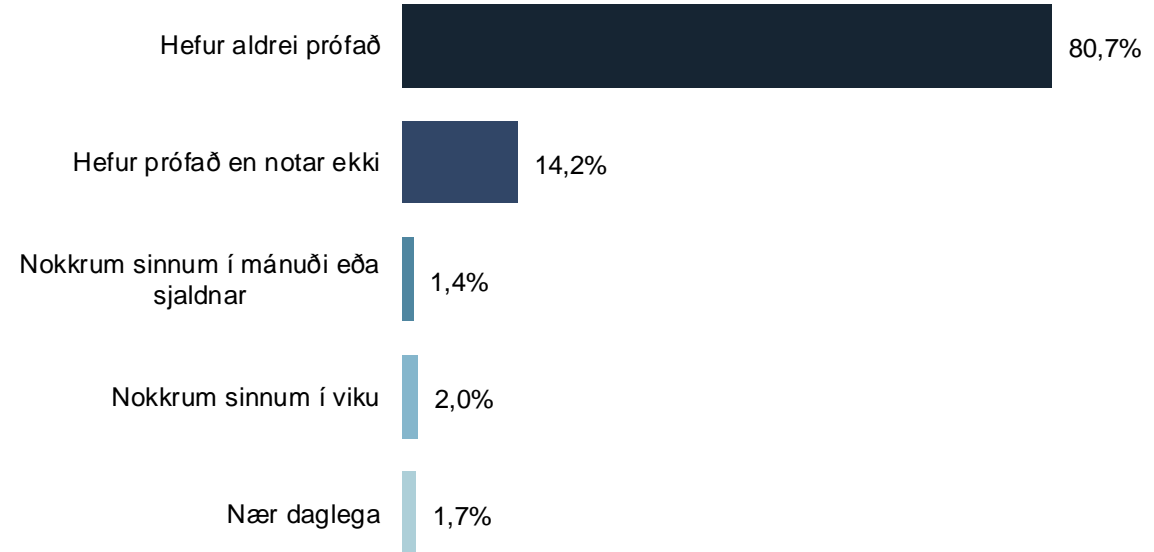
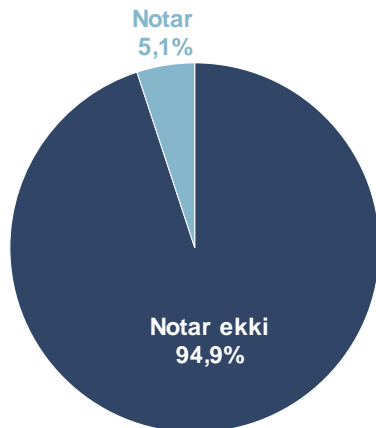
Sp. 3. Hversu oft notar barnið hjálm á rafmagnshlaupahjóli?

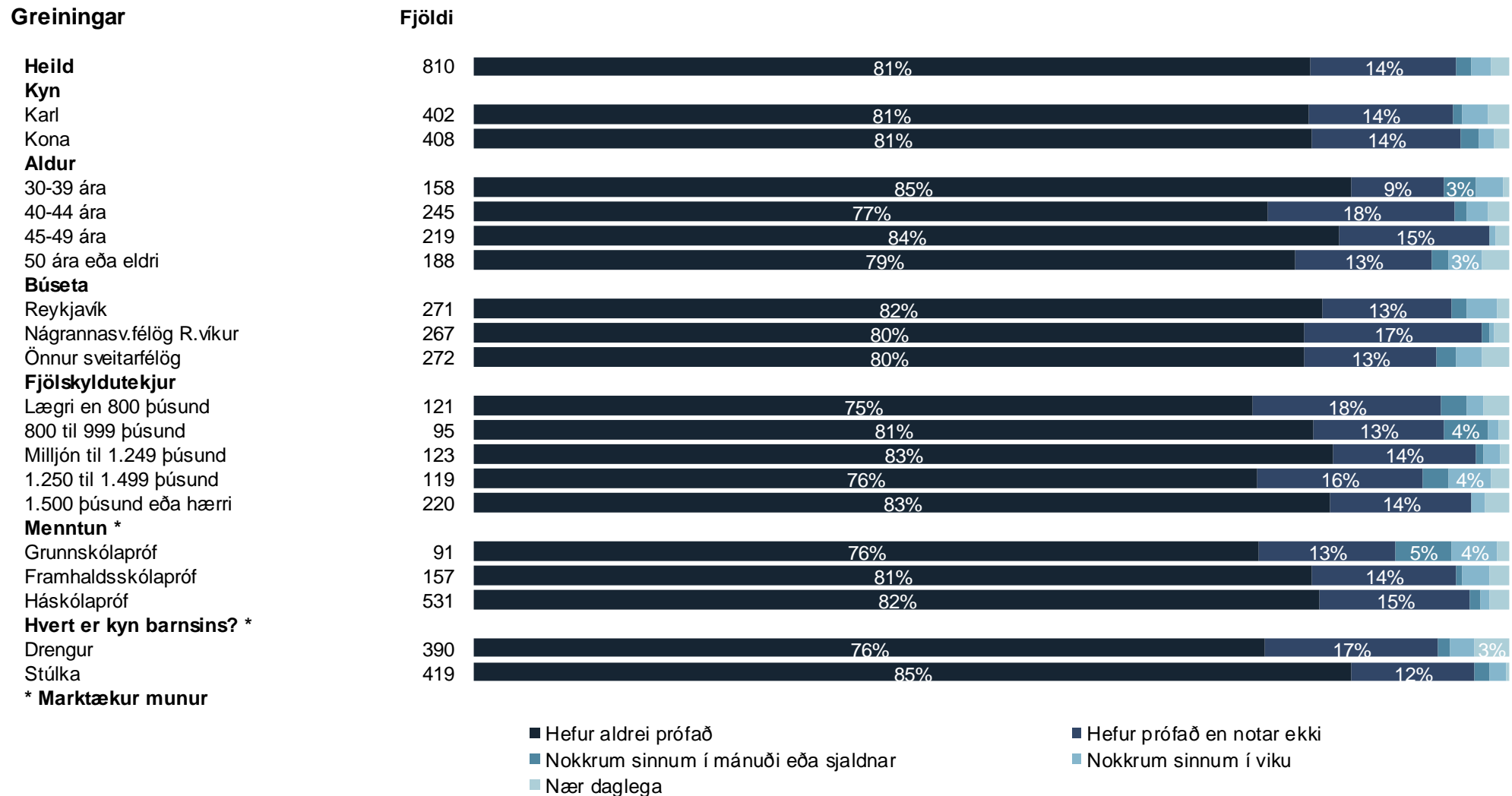
* Marktækur munur á meðaltölum

Sp. 4. Hversu oft notar barnið létt bifhjól (vespu)?

	Fjöldi	%	+/-
Hefur aldrei prófað	654	80,7	2,7
Hefur prófað en notar ekki	115	14,2	2,4
Nokkrum sinnum í mánuði eða sjaldnar	11	1,4	0,8
Nokkrum sinnum í viku	16	2,0	1,0
Nær daglega	14	1,7	0,9
Fjöldi svara	810	100,0	
Tóku afstöðu	810	99,5	
Tóku ekki afstöðu	4	0,5	
Fjöldi svarenda	814	100,0	

Sp. 4. Hversu oft notar barnið létt bifhjól (vespu)?

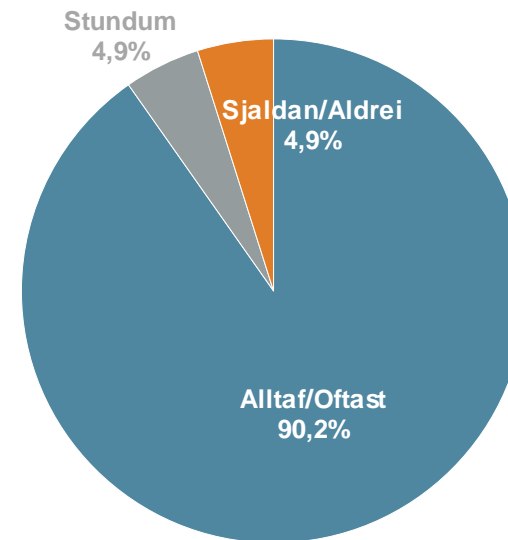
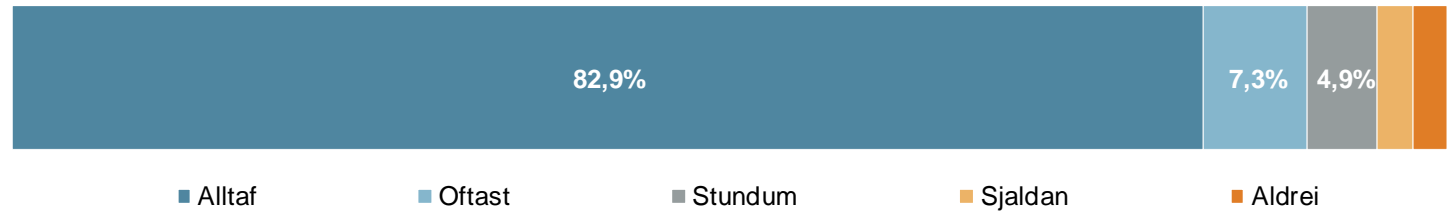

Sp. 5. Hversu oft notar barnið hjálm á léttu bifhjóli (vespu)?

	Fjöldi	%	+/-
Alltaf (5)	34	82,9	11,5
Oftast (4)	3	7,3	8,0
Stundum (3)	2	4,9	6,6
Sjaldan (2)	1	2,4	4,7
Aldrei (1)	1	2,4	4,7
Alltaf/Oftast	37	90,2	9,1
Stundum	2	4,9	6,6
Sjaldan/Aldrei	2	4,9	6,6
Fjöldi svara	41	100,0	
Spurðir	41	5,0	
Ekki spurðir	773	95,0	
Fjöldi svarenda	814	100,0	
Meðaltal (1-5)	4,7		
Vikmörk ±	0,3		

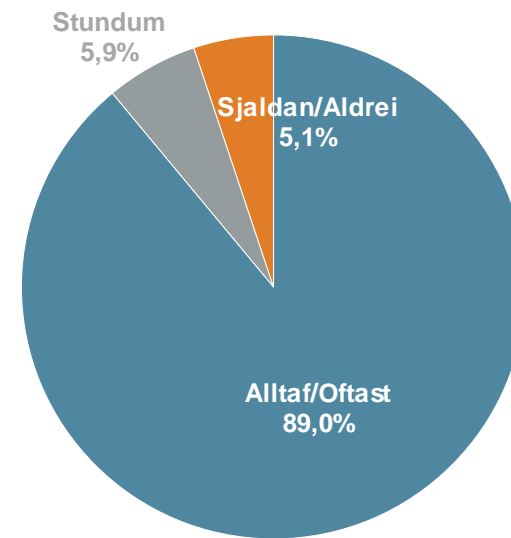
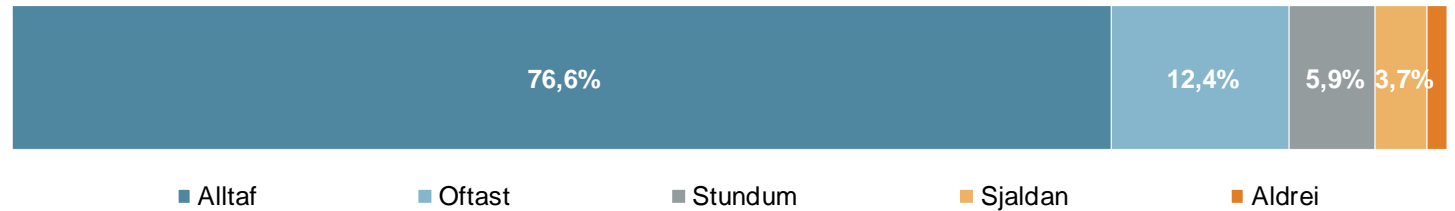
Þeir sem segja að barnið noti létt bifhjól (vespu) (sp. 4) voru spurðir þessarar spurningar.

Í þessari spurningu eru svarendur fáir og ber því að túlka hlutfallstölur og meðaltöl með varúð. Af sömu ástæðu eru greiningar ekki sýndar.

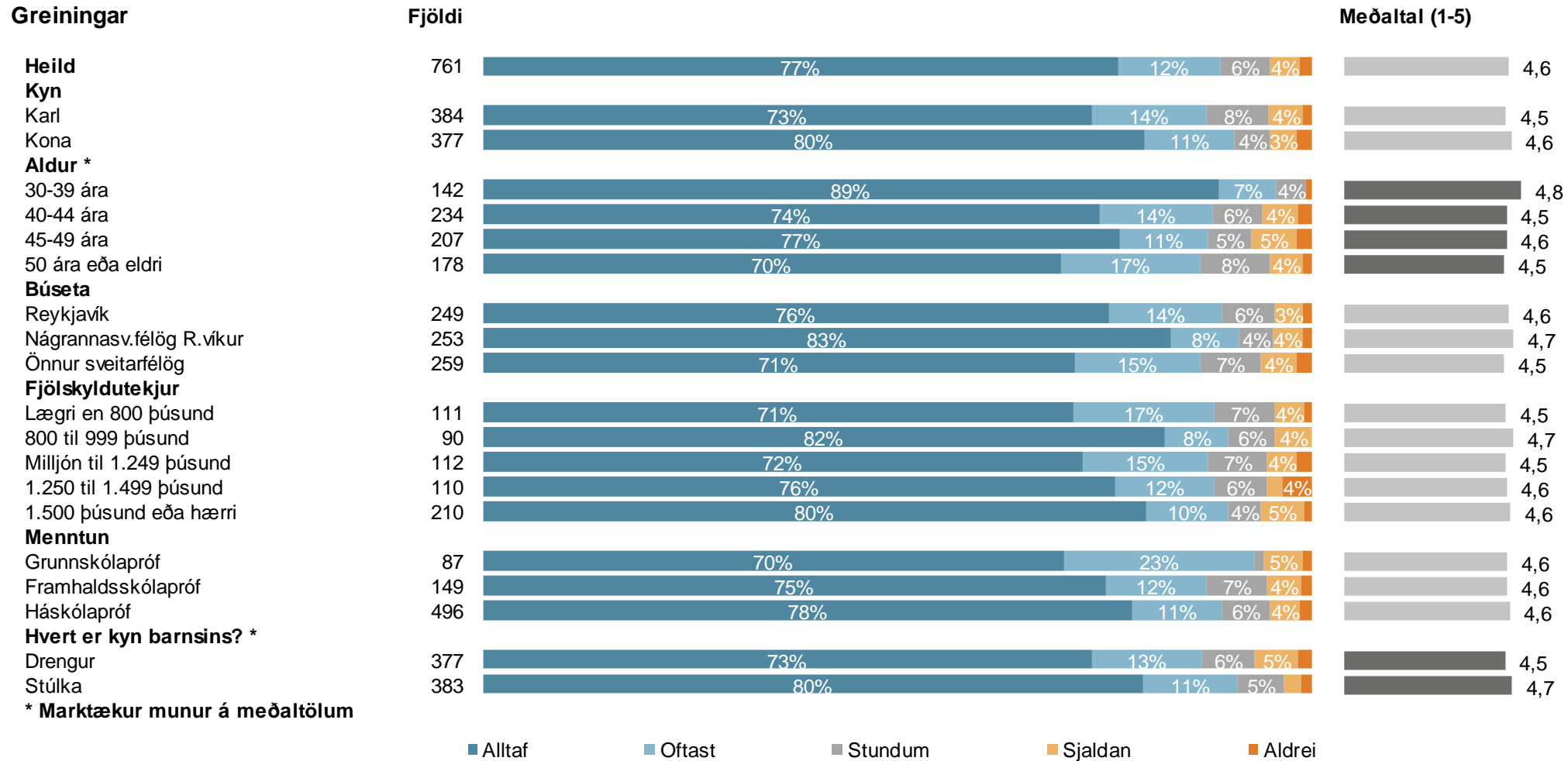

Sp. 6. Hversu oft notar barnið hjálm á reiðhjóli?

	Fjöldi	%	+/-
Alltaf (5)	583	76,6	3,0
Oftast (4)	94	12,4	2,3
Stundum (3)	45	5,9	1,7
Sjaldan (2)	28	3,7	1,3
Aldrei (1)	11	1,4	0,8
Alltaf/Oftast	677	89,0	2,2
Stundum	45	5,9	1,7
Sjaldan/Aldrei	39	5,1	1,6
Fjöldi svara	761	100,0	
Tóku afstöðu	761	93,5	
Barnið notar aldrei reiðhjól	53	6,5	
Fjöldi svarenda	814	100,0	
Meðaltal (1-5)	4,6		
Víkmörk ±	0,1		

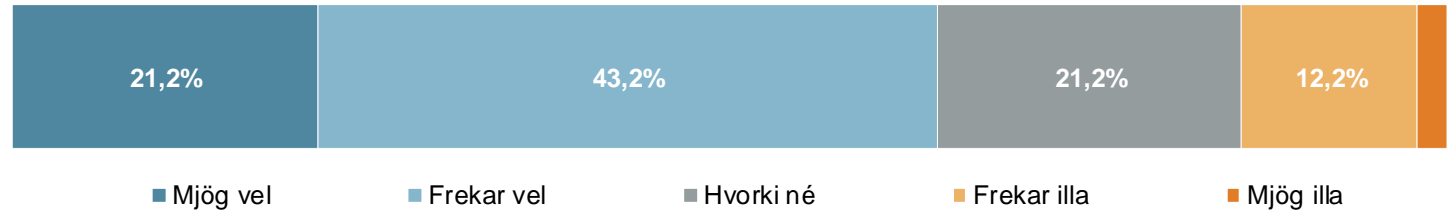

Sp. 6. Hversu oft notar barnið hjálm á reiðhjóli?

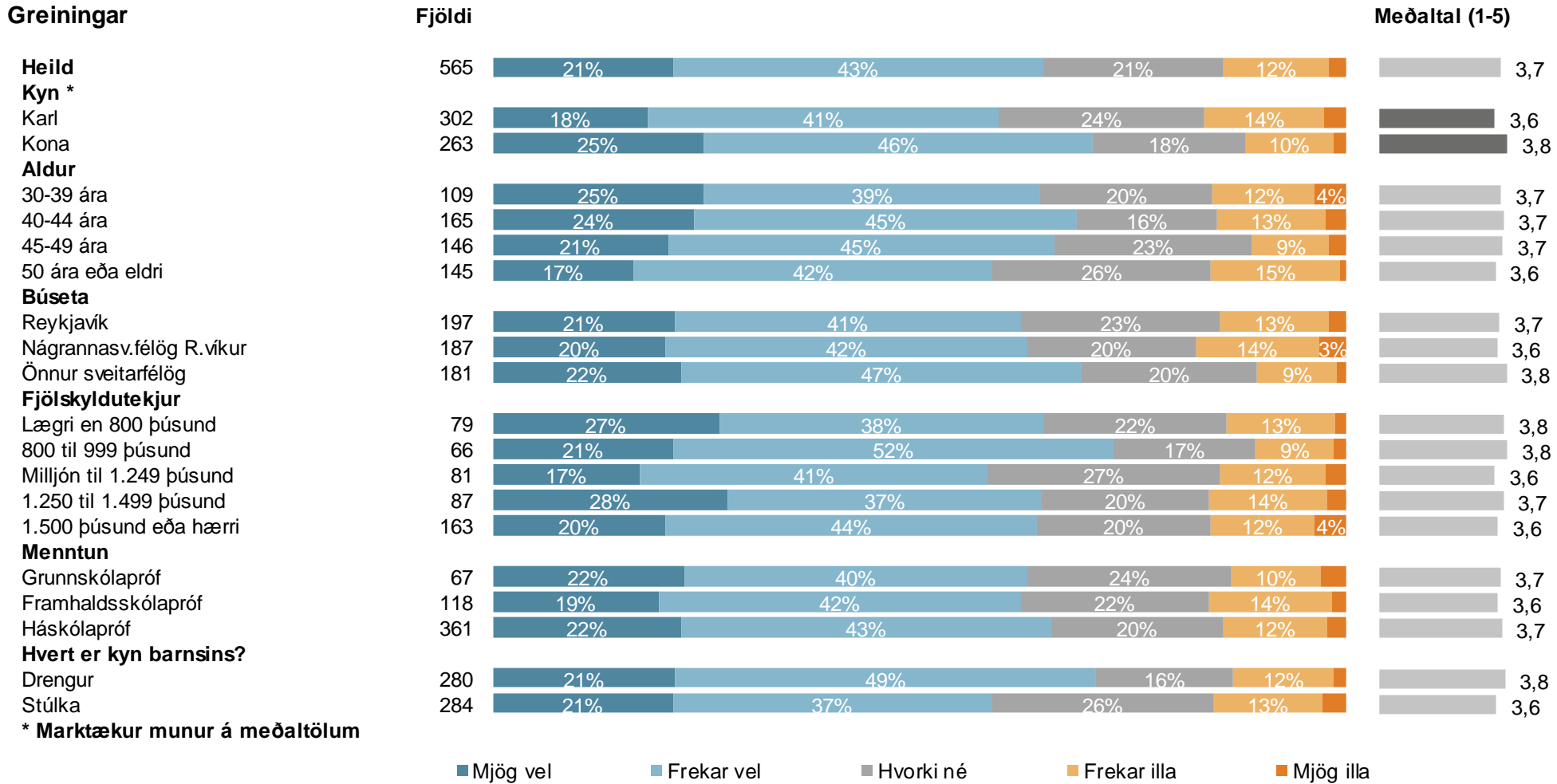

Sp. 7. Hversu vel eða illa þekkir þú þær reglur sem gilda um notkun þeirra rafknúnu farartækja sem barnið notar?

	Fjöldi	%	+/-
Mjög vel (5)	120	21,2	3,4
Frekar vel (4)	244	43,2	4,1
Hvorki né (3)	120	21,2	3,4
Frekar illa (2)	69	12,2	2,7
Mjög illa (1)	12	2,1	1,2
Vel	364	64,4	3,9
Hvorki né	120	21,2	3,4
Illa	81	14,3	2,9
Fjöldi svara	565	100,0	
Tóku afstöðu	565	69,4	
Á ekki við, barnið notar aldrei rafknúin farartæki	240	29,5	
Tóku ekki afstöðu	9	1,1	
Fjöldi svarenda	814	100,0	
Meðaltal (1-5)	3,7		
Víkmörk ±	0,1		

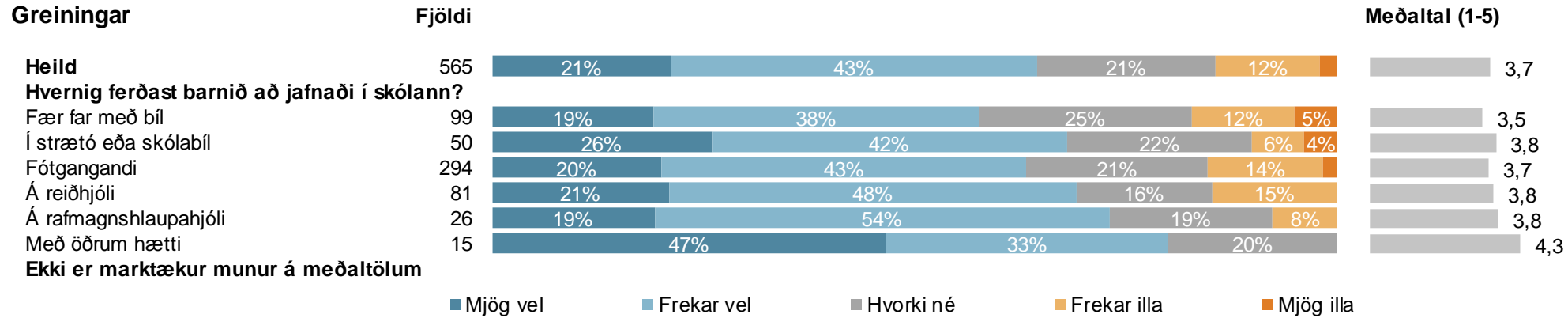

Sp. 7. Hversu vel eða illa þekkir þú þær reglur sem gilda um notkun þeirra rafknúnu farartækja sem barnið notar?

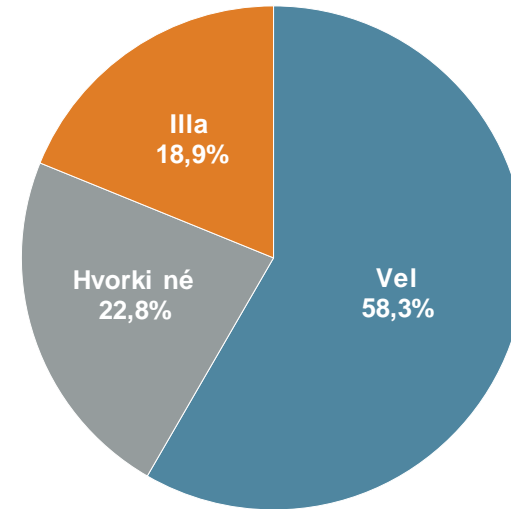

Sp. 7. Hversu vel eða illa þekkir þú þær reglur sem gilda um notkun þeirra rafknúnu farartækja sem barnið notar?

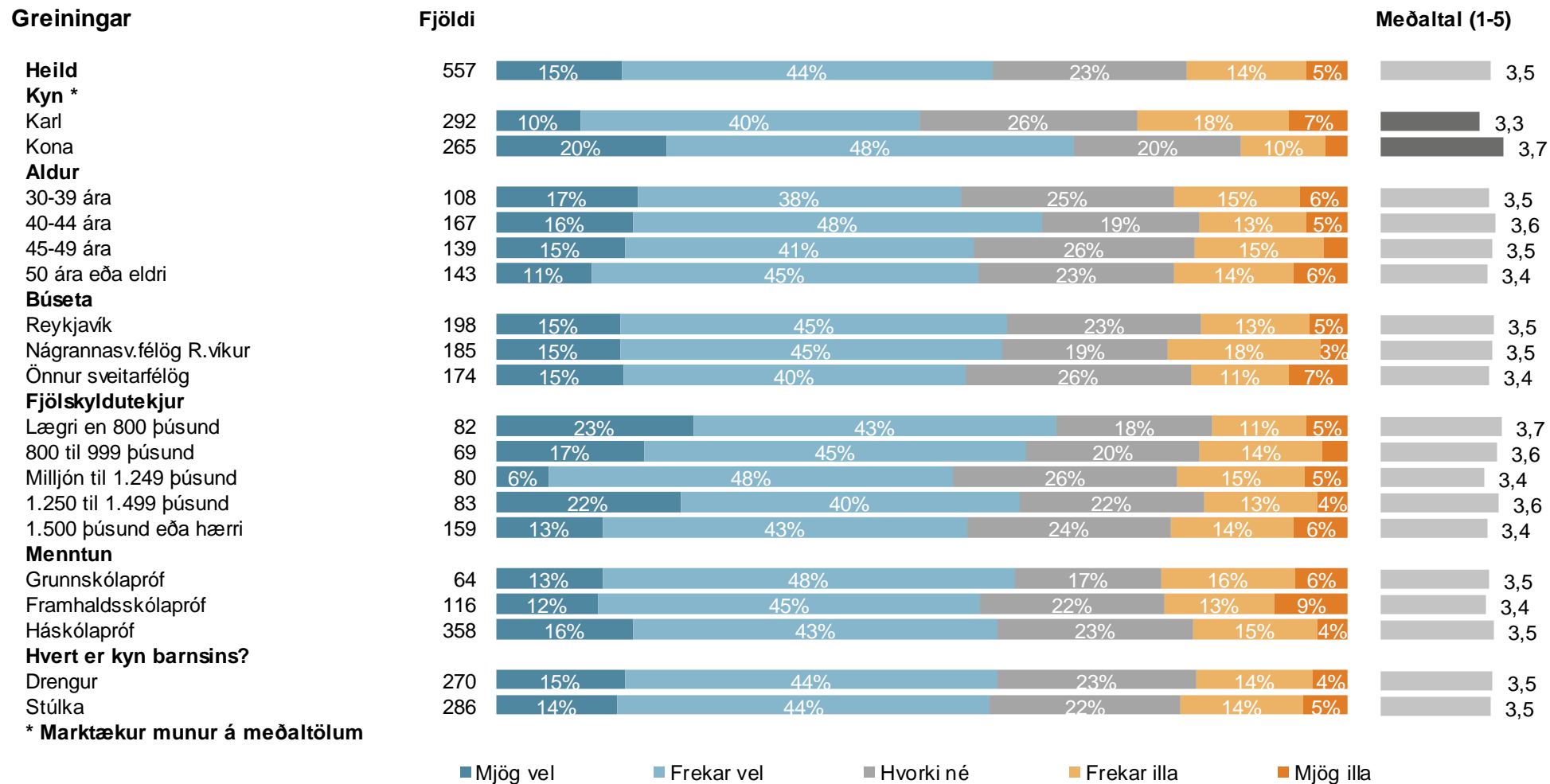

Sp. 8. En hversu vel eða illa telur þú að barnið þekki þær reglur sem gilda um notkun þeirra rafknúnu farartækja sem barnið notar?

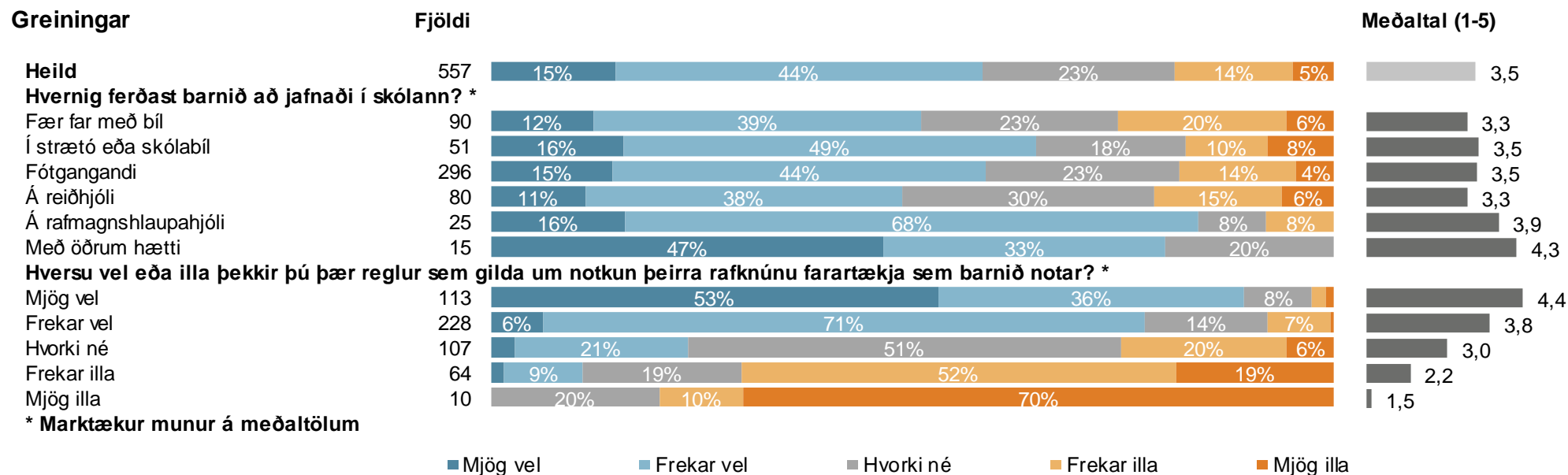
	Fjöldi	%	+/-
Mjög vel (5)	82	14,7	2,9
Frekar vel (4)	243	43,6	4,1
Hvorki né (3)	127	22,8	3,5
Frekar illa (2)	78	14,0	2,9
Mjög illa (1)	27	4,8	1,8
Vel	325	58,3	4,1
Hvorki né	127	22,8	3,5
Illla	105	18,9	3,2
Fjöldi svara	557	100,0	
Tóku afstöðu	557	68,4	
Á ekki við, barnið notar aldrei rafknúin farartæki	238	29,2	
Tóku ekki afstöðu	19	2,3	
Fjöldi svarenda	814	97,7	
Meðaltal (1-5)	3,5		
Víkmörk ±	0,1		

Sp. 8. En hversu vel eða illa telur þú að barnið þekki þær reglur sem gilda um notkun þeirra rafknúnu farartækja sem barnið notar?

Sp. 8. En hversu vel eða illa telur þú að barnið þekki þær reglur sem gilda um notkun þeirra rafknúnu farartækja sem barnið notar?

Sp. 9. Hvert er kyn barnsins?

	Fjöldi	%	+/-
Drengur	394	48,5	3,4
Stúlka	419	51,5	3,4
Fjöldi svara	813	100,0	
Tóku afstöðu	813	99,9	
Tók ekki afstöðu	1	0,1	
Fjöldi svarenda	814	100,0	

Leiðbeiningar um túlkun niðurstaðna

Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) ...?

	Fjöldi	%	+/-
Mjög hlynnt(ur) (5)	217	27,6	3,1
Frekar hlynnt(ur) (4)	356	45,3	3,5
Hvorki né (3)	133	16,9	2,6
Frekar andvíg(ur) (2)	61	7,8	1,9
Mjög andvíg(ur) (1)	19	2,4	1,1
Hlynnt(ur)		72,9	3,1
Hvorki né		16,9	2,6
Andvíg(ur)		10,2	2,1
Fjöldi svara	786	100,0	
Tóku afstöðu	786	69,2	
Tóku ekki afstöðu	350	30,8	
Fjöldi aðspurðra	1.136	100,0	
Spurðir	1.136	95,8	
Ekki spurðir	50	4,2	
Fjöldi svarenda	1.186	100,0	
Meðaltal (1-5)		3,9	
Vikmörk ±		0,1	

Í **tíðnitöflu** má sjá hvernig svör þátttakenda dreifast á ólíka svarkosti. Þar má einnig sjá hversu margir tóku afstöðu til spurningarinnar og hversu margir voru spurðir. Í töflunni hér fyrir ofan má sjá að tæplega 28% þátttakenda eru mjög hlynnt því sem spurt var um og ríflega 45% frekar hlynnt. Ef teknir eru saman þeir sem segjast frekar og mjög hlynntir má sjá að í heildina eru tæplega 73% hlynnt málefnum. Vekja ber athygli á að hátt hlutfall aðspurðra, eða 30,8%, tók ekki afstöðu til spurningarinnar og er talan því rauðlituð því til áherslu.

Meðaltal er reiknað með því að leggja saman margfeldi af vægi svars og fjölda sem velja það svar og deila upp í summuna með heildarfjölda svara. Í töflunni hér fyrir ofan reiknast meðaltal skv. eftirfarandi formúlu: [Mjög hlynnt(ur) (fj. x 5) + frekar hlynnt(ur) (fj. x 4) + hvorki né (fj. x 3) + frekar andvíg(ur) (fj. x 2) + mjög andvíg(ur) (fj. x 1)] / Heildarfjöldi svara. Í þessu dæmi tekur meðaltalið gildi á kvarðanum 1 til 5 en meðaltalið tekur gildi á því bili sem kvarðinn er hverju sinni.

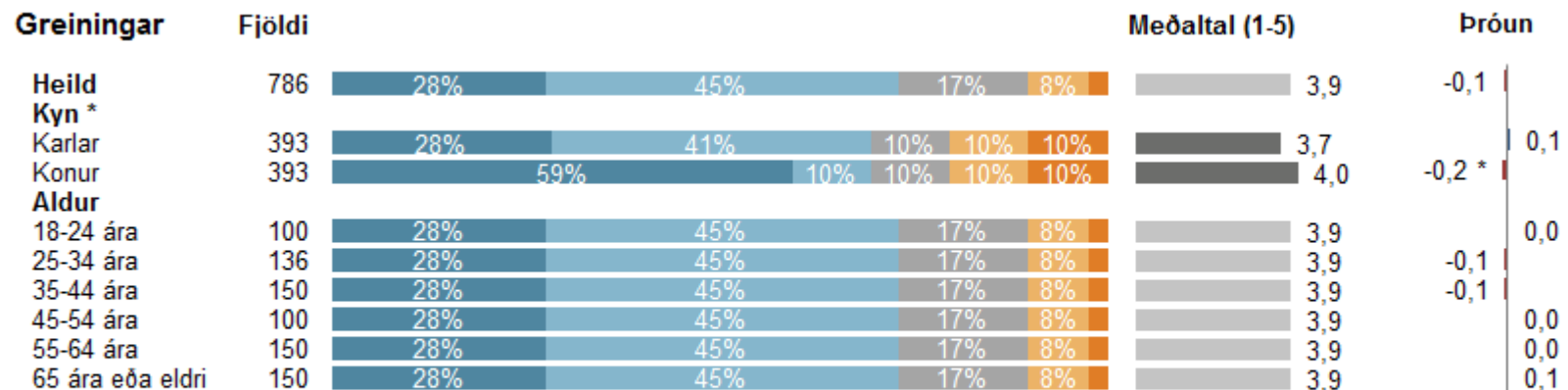
Vikmörk (sjá +/- dálk í tíðnitöflu)

Til að geta áttað sig betur á niðurstöðum rannsókna er nauðsynlegt að skilja hvað vikmörk eru. Vikmörk eru reiknuð fyrir hverja hlutfallsstölu og meðaltöl og ná jafn langt upp fyrir og niður fyrir töluna nema ef vikmörkin fara niður að 0% eða upp að 100%. Oftast er miðað við 95% vissu. Segja má með 95% vissu að niðurstaða sem fengin er úr rannsókn liggja innan þessara vikmarka ef allir í þýðinu eru spurðir. Í dæminu hér til hliðar má segja með 95% vissu að hefðu allir í þýði verið spurðir, hefðu á bilinu 24,5% til 30,7% (27,6% +/- 3,1%) verið mjög hlynnt málefnum. Einnig má nota vikmörk til að skoða hvort marktækur munur sé á fjölda þeirra sem velja ólíka svarkosti. Ef vikmörkin skarast ekki er marktækur munur á fjöldanum. T.d. væri hægt að segja með 95% vissu að marktækt fleiri einstaklingar séu frekar hlynntir málefnum en mjög hlynntir því.

Greiningar og marktækt

Oft er gerð greining á hverri spurningu eftir lýðfræðibreytum, s.s. kyni, aldri og búsetu, sem og eftir öðrum spurningum í sömu könnun. Hér fyrir neðan má sjá greiningu eftir kyni og aldri þátttakenda. Þar sést t.d. að 28% karla eru mjög hlynntir málefnum á móti 59% kvenna. Í greiningum er jafnframt sýnt meðaltal mismunandi hópa og tekið fram hvort sá munur á meðaltölum sem kom fram á hópum í könnuninni er tölfræðilega marktækur. Þegar munurinn er marktækur er titillinn stjórnmerktur, eins og í tilfelli kynja spurningarinnar í greiningunni hér fyrir neðan. Að auki eru súlur sem sýna meðaltöl lítaðar dökkgráar til áherslu.

Algengur misskilningur er að ef tölfræðiprófið er ekki marktækt þá sé ekkert að marka þá niðurstöðu. Það er hins vegar rangt, því merking tölfræðilegrar marktæktar felst í því hvort hægt sé að alhæfa mun sem kemur fram í könnun yfir á þýði. Í dæminu hér fyrir neðan má sjá að konur eru hlynntari málefnum en karlar og staðhæfa má með 95% vissu að þessi munur eftir kyni eigi sér einnig stað í þýðinu (t.d. meðal þjóðarinnar). Lengst til hægri á myndinni hér fyrir neðan er sýndar breytingar á meðaltölum frá síðustu mælingu. Í þessu dæmi má sjá að meðaltal kvenna hefur lækkað um 0,2 stig frá síðustu mælingu (er nú 4,0 og var síðast 4,2). Stjórnmerkingin við súluna vísar til þess að munur milli mælinga er tölfræðilega marktækur. Því má segja að konur séu nú að jafnaði síður hlynntar málefnum en þær voru í síðustu mælingu.

* Marktækur munur á meðaltölum

■ Mjög hlynnt(ur) ■ Frekar hlynnt(ur) ■ Hvorki né ■ Frekar andvíg(ur) ■ Mjög andvíg(ur)